

Paragraaf C Onderhoud kapitaalgoederen

gemeente

Winterswijk

Inleiding

De gemeente Winterswijk heeft een oppervlakte van in totaal 13.881 hectare. Voor het beheer van de openbare ruimte worden middelen ingezet voor onder andere:

- wegen en verkeer, inclusief openbare verlichting, kunstwerken, meubilair en bebording;
- waterbeheer, met inbegrip van riolering en beduikering;
- groen;
- gebouwen.

Wegen

Het onderhoud en beheer van wegen in de gemeente Winterswijk is zowel binnen als buiten de kom gebaseerd op het wegenbeheerplan 2020-2024. Dit plan is opgesteld in 2019. Voor het beheerplan zijn de wegen met de schadecatalogus visueel geïnspecteerd. Hiervoor hanteren we de systematiek van het CROW (Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Weg- en Waterbouwkunde en de verkeerstechniek). In het vierde kwartaal van 2022 zijn alle verhardingen opnieuw geïnspecteerd. De inspectieresultaten gebruiken we om de onderhoudsbehoefte voor de verharde wegen te bepalen en het beheerplan te actualiseren. De prioritering van de uitvoering wordt functioneel en risico-gestuurd bepaald. Voor de onverharde wegen is in december 2021 een beleidsplan vastgesteld. Op basis hiervan is in 2022 gewerkt aan het opstellen van een beheer- en uitvoeringsplan onverharde wegen. Dit plan wordt in het eerste kwartaal van 2023 afgerond.

Uitvoering van de werkzaamheden aan de wegen gebeurt door verschillende partijen. ROVA doet het klein (dagelijks) onderhoud. Middelgroot onderhoud, waarbij weg- of trottoirdelen worden aangepakt, voert een marktpartij uit op basis van een onderhoudsbestek. Groot onderhoud, zoals reconstructie van de gehele weg of wijk, besteden we projectmatig aan. Uitvoering van de projecten gebeurt volgens het Investeringsplan.

We voerden de volgende geplande onderhoudswerkzaamheden uit.

- Aan de herinrichting van wijk De Pas is in 2022 volop gewerkt. De werkzaamheden aan de Pasbree zijn nagenoeg afgerond.

In 2023 volgen de andere straten in deze wijk.

- De instandhoudingswerkzaamheden van de Binnenboomweg en Meenkmloweg zijn afgerond.

- Een deel van de Vosseveldseweg is herstraat en een deel van de Haverkampstegge is opnieuw geasfalteerd.

- De recreatieve fietspaden Garversbultenpad en Krosenbrinkpad zijn voorzien van een nieuwe laag asfalt.

Laadpalen

In april 2022 is de plankaart openbare laadinfrastructuur gereed gekomen.

Naar verwachting groeit het aantal elektrische auto's de komende jaren exponentieel.

Volgens prognoses van Kennis- en innovatiecentrum ElaadNL is in 2025 in

Winterswijk behoefte aan zo'n 111 openbare laadplekken. In het voorjaar van 2022 is gewerkt aan een plankaart voor al deze laadpalen in onze gemeente. Voor de

locatiebepaling zijn we uitgegaan van een goede spreiding, gebiedspecifieke

kenmerken en de visie op laadinfrastructuur en plaatsingsleidraad, opgesteld in

2021. Bewoners konden drie weken lang reageren op de locaties in de plankaart. De

plankaart is een dynamische kaart en dus aan veranderingen onderhevig. Denk aan

vernieuwingen op het gebied van laadoplossingen, nieuwe prognoses of

herinrichtingen.

In april 2022 is gestart met een pilot waarin wij de Verlengde Private Aansluiting (VPA) als alternatieve laadoplossing zien. Een VPA is een laadpaal die is aangesloten op de meterkast en is geplaatst op het eigen terrein van de rijder. Onderdeel van deze laadoplossing zijn kabelgoottegels, waarbij de laadkabel verzonken in het trottoir ligt. Dit kan (struikel)gevaar voorkomen. Zes inwoners waren bereid om mee te doen aan een experiment met de VPA. Dit experiment loopt in april 2023 op zijn einde. Een evaluatie moet uitwijzen of en hoe de VPA als alternatieve laadoplossing wordt voortgezet.

In juli 2022 is de regionale concessie openbare laadinfrastructuur van start gegaan. De concessie openbare laadinfrastructuur is gegund aan Vattenfall. Vattenfall heeft zo minimaal drie jaar het exclusieve recht om openbare laadpalen in onze gemeente te realiseren. Dit kan op aanvraag van inwoners of proactief/vooruitlopend op de vraag.

Landelijk en ook in onze regio is echter vertraging ontstaan bij het plaatsen van laadpalen, voornamelijk door capaciteitsproblemen. Dit geldt zowel bij concessiehouder Vattenfall als bij de netbeheerder en uitvoerende partijen. Voor 2023 is een deel van dit capaciteitsprobleem opgevangen.

Openbare verlichting

Beheer en onderhoud van de openbare verlichting voeren we uit volgens het beleids- en beheerplan. Dit betekent dat vanwege regulier onderhoud op diverse locaties de openbare verlichting is vervangen. Verder voert vanaf 2022 een nieuwe aannemer onderhoud, vervangen en shadeafhandeling uit. Daarnaast is in 2021 gestart met de opzet voor het nieuwe beleids- en beheerplan. In het tweede kwartaal van 2023 ronden we dit af met een presentatie.

We liggen op koers met ons streven om het energieverbruik in 2030 ten opzichte van 2014 met 50% te hebben verlaagd. Na veel uitbreidingen door nieuwbouw en het vervangen van oude installaties met grote mastafstanden, zet de besparing verder door. Ook de komst van steeds zuinigere nieuwe modellen en de toepassing van slimme verlichting dragen hieraan bij. In 2021 daalt het verbruik onder de 80% ten opzichte van 2014, bij een toename van het aantal masten met circa 12%.

Civiele kunstwerken

We onderhouden de civiele kunstwerken op basis van visuele en technische inspecties. De inspectieresultaten worden vastgelegd in een beheerprogramma. In het tweede kwartaal van 2021 is een inspectie uitgevoerd. Die vormt de basis voor uit te voeren onderhoudswerkzaamheden. We streven ernaar de bruggen en duikers op een minimaal niveau verkeersveilig te houden.

De vervanging van de brug in de Ravenhorsterweg/Honesweg is gestart. Onderdelen worden prefab vervaardigd. Zodra nutsbedrijven hun leidingen vervangen hebben wordt de brug geplaatst en gemonteerd.

Gerealiseerde exploitatielasten en kredieten cluster wegen

Het cluster wegen bestaat uit wegen, openbare verlichting en civiele kunstwerken.

De in 2022 gerealiseerde exploitatielasten voor dit cluster zijn € 4,6 miljoen.

Dit is inclusief de lasten voor straatnaamgeving en huisnummering, bermbeheer en gladheidbestrijding.

De exploitatielasten bestaan uit € 2,7 miljoen aan niet-beïnvloedbare kapitaallasten (rente en afschrijving) en € 0,8 miljoen bijdrage aan ROVA. Het restant van € 1,1 miljoen betreft de beïnvloedbare budgetten, zoals klein onderhoud.

De (bruto) gerealiseerde investeringen in wegen voor 2022 zijn € 3,4 miljoen.

Hiervan is € 0,7 miljoen een subsidiabele provinciale bijdrage. De netto investering voor de gemeente komt hiermee op € 2,7 miljoen.

Kengetallen wegen

Kengetallen Wegen

	2021	2022
Verharde wegen binnen de kom	101 km	101 km
Verharde wegen buiten de kom	212 km	212 km
Zandwegen	125 km	125 km
Fietspaden	40 km	40 km
Voormalige RAL-fietspaden	58 km	58 km
Instandhouding wegen binnen de kom	1,0 km	0,6 km
Instandhouding wegen buiten de kom	5,2 km	6,2 km
Instandhouding fietspaden	1,8 km	3,2 km
Openbare verlichting	5.783 st	5.783 st
Vervanging openbare verlichting	127 st	127 st
Bruggen	70 st	70 st
Vervanging bruggen (autoverkeer)	0 st	0 st
Vervanging brugdekken (autoverkeer)	0 st	0 st
Vervanging voetgangers-/fietsbruggen (dek)	1 st	0 st
Tunnel	1 st	1 st

Waterbeheer inclusief riolering en beduikering

Het Gemeentelijke Waterplan Winterswijk 2019-2023 vormt de leidraad voor het aanleggen, beheren en onderhouden van de riolerings- en afwateringsstelsels in de gemeente Winterswijk. Op basis van afschrijving en inspectie worden (druk)rioleringen, drainages, duikers, sloten, wadi's en vijvers onderhouden, gerenoveerd of vervangen.

Basis is 'minder verstenen en verzamelen, meer vergroenen en verspreiden'. In bestaande wijken dragen afkoppelen en bovengrondse afvoer van hemelwater bij aan het verminderen van het waterprobleem (wateroverlast en droogte). In 2022 is de Pasbree (wijkaanpak De Pas) volgens dit principe heringericht.

In 2022 hebben verdere stappen gezet om risico-gestuurd rioolbeheer te implementeren. Dit omvat zowel de afschrijvingstermijn als kwaliteit en risico. Daardoor is een betere afweging van kosten mogelijk. De offerte (prijs met plan van aanpak) voor implementatie is in 2022 goedgekeurd. In 2023 gaan we het daadwerkelijk implementeren en ermee werken.

Samenwerking regio Achterhoek +

De regionale en lokale samenwerkingen binnen Achterhoek+ en WintLicht zijn in 2022 voortgezet. Binnen Achterhoek+ is aandacht voor het landelijke Deltaprogramma Ruimtelijke adaptatie (DPRA) en de Omgevingswet (bouwstenen water en riolering zijn opgesteld).

Verder is een regionaal programmaplan voor de aanpak van droogte in de Achterhoek opgesteld. Het gaat daarbij vooral om de problematiek in het buitengebied. In 2022 is dit verder regionaal uitgewerkt, om de kansen (waaronder subsidies) de komende jaren effectief te kunnen benutten.

Om de zoetwaterbeschikbaarheid klimaatbestendig te maken, zijn er voor de periode van 2022-2027 mogelijkheden om subsidie te ontvangen (Zoetwatervoorziening Oost-Nederland 2e fase).

Samenwerking (afval)waterteam WintLicht

De regionale en lokale samenwerkingen binnen Achterhoek+ en WintLicht zijn in 2022 voortgezet. Waterteam Wintlicht (Winterswijk, Oost Gelre en Waterschap Rijn

en IJssel) werkt aan de kansen voor ketenoptimalisatie in het inzamel- en transportstelsel. In 2022 zijn flinke stappen gezet om een gemalenregeling te ontwerpen voor een constante(re) afvoer op de rioolwaterzuivering. In 2023 gaat een pilot draaien waarbij de positieve en negatieve effecten worden gemonitord.

Beheer en onderhoud riolering en afwatering

Beheer en onderhoud riolering en afwatering

Beheer en regulier onderhoud aan riolering worden gecontinueerd. Dat geldt ook voor metingen van grondwaterstanden, monitoring van het gemengd riool en het reinigen van drainage, kolken en lijnafwatering. Voor zover praktisch mogelijk centraliseren we de beschikbare data in één databeheersysteem. Voorheen was dit Kikker; nu is dit Brutis. Reiniging en inspectie vinden plaats volgens een reinigingsplan. Op basis van dit plan is de laatste 10 jaar de gehele kom gereinigd. In 2023 stellen we een nieuw inspectie- en reinigingsplan op. Risico-gestuurd rioolbeheer vormde daarvoor de basis. Ook voor het onderhoud van drainage maken we in 2023 een nieuw plan.

Integrale projecten

Bij de herinrichting van de Pasbree hebben we in de straat de afvoer van regenwater afgekoppeld. Waar mogelijk hebben we dat ook gedaan bij de woningen. Dit regenwater wordt in de nabijheid geïnfiltreerd en/of geborgen. Overige straten van Wijkaanpak De Pas volgen spoedig met een soortgelijk ontwerp.

Waterprojecten

Samen met het waterschap hebben we het blauwalgonderzoek van Witteveen + Bos van de vijvers Oostervoort en Berkhof voortgezet. In overleg met onder andere de visvereniging hebben we afspraken gemaakt over vervolgstappen in 2023.

Het onderzoek van Arcadis naar blauwalg in het strandbad is in 2022 afgerond. Dit onderzoek geeft duidelijkheid over hoe de blauwalg het beste te bestrijden is vanaf het zwemseizoen 2024 en verder. Om goed voorbereid te zijn op het zwemseizoen 2023 zijn de gemeente, Arcadis en Stichting Behoud Strandbad hierover met elkaar in gesprek.

Om het risico op vervuiling vanuit de hemelwaterriolering op de Osink-Bemersbeek in Kotten te verkleinen zijn oplossingsrichtingen verder uitgewerkt. Samen met het waterschap leiden deze tot uitvoeringsmaatregelen in 2023.

Drukriolering

Het reguliere onderhoud van de drukriolering in het buitengebied voeren we uit volgens een vierjarig bestek. Daarnaast zijn pompunits en gemalen vervangen. Incidenteel realiseren we nieuwe aansluitingen op de drukriolering. In 2023 beginnen we met het afkoppelen van de ongeoorloofde lozingen.

Gerealiseerde exploitatielasten en kredieten cluster riolering

De gerealiseerde exploitatielasten voor riolering in 2022 zijn € 3,0 miljoen. Dit is inclusief € 1,2 miljoen kapitaallasten (rente en afschrijving). De gerealiseerde investeringen in riolering voor 2022 zijn € 515.000.

Kengetallen riolering en waterbeheer

Kengetallen Riolering en waterbeheer

	2021	2022
Riolering gemengd en vuilwater (incl. buitengebied)	176 km	176 km
Riolering hemelwater	69 km	70 km
Drukriolering persleiding	274 km	274 km
Drukriolering pompunits	1.007 st	1.007 st
Kolken	9.260 st	9.260 st
Wadi's	19 st	19 st
Bergingsvijver	10 st	10 st
Aansluitingen riolering	10.550 st	10.560 st
Aansluitingen drukriolering	2.680 st	2.685 st
Vervanging riolering	3,0 km	0 km
Aanleg hemelwaterriolering	1,3 km	1,0 km
Afgekoppeld verhard oppervlak	1,0 ha	1,0 ha
Inspectie en reiniging riolering	5,7 km	4,0 km

Groen

Het onderhoud van het openbaar groen vindt plaats op basis van beeldkwaliteit. Bij herinrichting van groen werken we volgens het vastgestelde groenstructuurplan. De aanleg en het beheer van de ecologische hoofdstructuren en natuurlijke verbindingen binnen de bebouwde kom voeren we volgens de kaart ecologische groenstructuren uit.

Jaarlijks vernieuwen we kleine delen van het openbaar groen en de gemeentelijke sportvelden.

In 2022 zijn meer groenvakken dan normaal geroid. Door de warme en droge zomers van de voorgaande jaren waren namelijk meer planten doorgedaan. De vakken zijn voorzien van nieuwe beplanting of ingezaaid met een gras- of kruidenmengsel.

In 2022 hebben we groen vervangen in combinatie met herinrichting van wegen. In het Vrijheidspark is de aanleg van het groen aan de zijde van de Beukenhorstweg afgerond.

De wijk De Pas wordt heringericht. Eind 2022 is het eerste groen aangeplant in de groenvakken op de Pasbree.

Het laanbomenbestand in het buitengebied is verouderd. In het najaar van 2017 is hiervoor een beheerplan opgesteld. Dit plan voorziet in een gefaseerde aanpak in kap en herplant van deze bomen. Volgens dit plan zijn in het najaar van 2022 lanen of delen daarvan gekapt en herplant, onder andere de Ratumseweg, Moezebrinkweg, Waliënsestraat en Waliënseweg. In het najaar zijn op veel locaties ook dode en slechte bomen gekapt uit lanen. Veel van deze bomen zijn bezweken aan de droogte van afgelopen zomers. Waar mogelijk worden bomen herplant. Op de sportvelden is het reguliere onderhoud uitgevoerd. Bij FC Trias is het kunstgras van het hoofdveld vervangen. De toplaagreconstructie van de natuurgrasvelden bij VV MEC en SC Meddo is vanwege de droogte uitgesteld naar 2023.

Gerealiseerde exploitatielasten en kredieten groen

De gerealiseerde exploitatielasten onderhoud stedelijk groen in 2022 zijn € 2,5 miljoen. € 2,3 miljoen hiervan is de bijdrage aan ROVA. De gerealiseerde (netto) investeringen in groen voor 2022 zijn € 347.000.

Kengetallen groen

Kengetallen groen

	2021	2022
Areaal groen	143	143
Vervanging groen	0,2	0,2

Kengetallen gebouwen

We zijn bezig om het gemeentelijk vastgoed in de komende jaren te verduurzamen. Om dit goed in beeld te houden, is voor de panden, die in onderhoud en eigendom blijven van de gemeente, in 2020 door het Nibag een duurzame MeerJaren OnderhoudsPlanning (MJOP) opgesteld.

Het verduurzamen van het vastgoed vindt plaats op natuurlijke momenten, zodat er geen onnodige uitgaven gedaan worden en de financiële middelen zo efficiënt mogelijk worden ingezet. Dus is onderhoud nog niet nodig, dan stellen we het uit. De investeringen die met het verduurzamen gemoeid zijn, worden jaarlijks gedeeltelijk gedoteerd aan de voorziening die er voor deze locaties aanwezig is. De financiële consequenties van het verduurzamen zijn onderdeel van de voorliggende MJOP van het gemeentelijk vastgoed. Daar waar er bijstellingen van de budgetten plaats dient te vinden door externe invloeden, voortschrijdende inzichten of gewijzigde plannen worden verwerkt in de jaarlijkse budgetcycli.

Panden waarvan geacht wordt dat deze in de komende jaren afgestoten worden, zijn in de reguliere onderhoudskosten opgenomen in de exploitatiebegroting.

	2021	2022
Huisvesting organisatie	2	2
Brandweer	1	1
Begraafplaats	4	4
Cultuurhistorie	3	3
Sport	9	9
Peuterspeelzaal	1	1
Niet voor openbare dienst bestemde gebouwen	14	14

